

Verantwoording

+

Handleiding

Natuurlijk rekenen

Voor de kleuters

Versie aug 2020

Auteur: J.G.Hensen

Illustrator: J.Sutton en leerkrachten van de deelnemende scholen

Onder auspiciën van de Els Terlien en de VIDS

Inhoud

Bladzijde

Moet nog worden aangepast

1 Inleiding	3
2 Wat is wat?	3
- leerlijn	
- leerobjecten	
- leerlijn	
- vaardigheden	
3 Didactische aanpak	4
4 Tweektaligheid	4
5 Invulling rekenonderwijs	
Huidige Nederlandse indeling	
Huidige Surinaamse indeling	
6 Lesorganisatie	6
Onderwijstijd	
Interne resultaten	
7 Kleuteronderwijs	7
- doelstellingen voor het kleuteronderwijs	
- urentabel	
- leerlijn kleuterklas	8
8 Bijlage	xx

1 Inleiding

Natuurlijk rekenen is een nieuwe rekenmethode die op verschillende punten verschilt met de huidige methodes. Niet alleen de vorm en inhoud zijn verfrissend maar ook de didactische aanpak verschilt met de andere methodes. Zie didactische aanpak.

Maar het grote verschil is dat dit materiaal als CC (Creative Commons) gebruikt mag worden. Althans onder de voorwaarden:

- Naamsvermelding
- Het materiaal mag niet commercieel gebruikt worden.

De bedoeling is dat er een wisselwerking ontstaat tussen de scholen en de auteur van dit boek door in te spelen op de situatie waar het materiaal wordt gebruikt. Jaarlijks zal het materiaal worden aangepast als daar behoefte voor is. Zo blijft het materiaal up to date.

In dit projectplan worden de leerlijnen van Nederland en van Suriname met elkaar vergeleken. Het materiaal moet uiteindelijk voldoen aan de Surinaamse kerndoelen. In het gehele proces is de interactie van de leerkrachten ter plaatse van groot belang. Zij moeten constant het proces mede bewaken op weg naar goede resultaten.

In deze handleiding vindt u enige tips voor bij de lessen maar ook de knipbladen.

De handleiding is niet compleet omdat dit, net als de methode zelf, een groeiproces is.

2 Wat is wat?

In dit gedeelte wordt aangegeven wat onder bepaalde kernwoorden wordt verstaan.

Wat verstaan we onder leerlijn, leerstofobjecten enz.

Hierdoor bereiken we dat een ieder weet waar we het over hebben.

Leerlijn

Er zijn verschillende leerlijnen.

De leerlijn rekenen wordt hier beschreven.

Voor het kleuteronderwijs – waarvoor in Suriname, zover bekend, nog geen leerlijn bestaat - is niet alleen uitgegaan vanuit de Nederlandse situatie maar vooral van nieuwe inzichten, om op een speelse manier de kinderen met rekenen in contact te brengen.

Een leerlijn geeft een richting aan waarlangs de leerling moet gaan om goed inzicht te krijgen in rekenen. De leerlijn is eigenlijk een aaneengesloten lijn van leeronderdelen.

Leerobjecten

Een leerlijn bestaat uit leeronderdelen.

De leerlijn “rekenen” heeft als leerobjecten: tellen, optellen, aftellen, vermenigvuldigen enz.

Vaardigheden

Onder vaardigheden verstaan we een aantal zaken, die de leerling in zijn schoolloopbaan moet gaan beheersen.

Voorbeelden hiervan zijn:

- omgaan met meetlat, knippen, plakken;
- grafieken kunnen lezen en maken;

3 Didactische aanpak

Voor het project rekenen waarin wij het rekenonderwijs willen aanpakken, is behalve de tweetaligheid ook een andere didactische aanpak nodig.

Deze veranderde didactische aanpak is nodig, om de leerlingen meer enthousiast te krijgen voor het rekenen zodat zij de inhoud van de leerstof beter gaan begrijpen. Er is **niet** gekozen voor tempodifferentiatie omdat dit in deze fase nog niet van groot belang is. Vooral het laatste vergt nogal wat van zowel docent als leerling.

Een ander hoofddoel van ons project is het verhogen van het nuttig rendement van de leerstof die de leerlingen opnemen. Het kweken van intrinsieke- boven de expliciete motivatie. Nu blijkt dat veel leerlingen de opdrachten niet begrijpen, wat ze moeten doen en hierdoor afhaken en een achterstand oplopen.

Het gebruiken van twee aparte deeltjes is ook gedaan voor de netheid en bruikbaarheid van het materiaal in dit deel van Suriname.

4 Tweetaligheid

Juist bij deze categorie kinderen, die voor het eerst naar school gaan, is het worden aangesproken in hun eigen taal van groot belang. Ze verstaan niet of slecht Nederlands en kunnen nog niet lezen. Het is dan ook niet alleen het recht dat een kind heeft om in zijn moedertaal onderwezen te worden maar ook een morele plicht om kinderen in hun eigen taal te onderwijzen. De verplichte taal Nederlands wordt niet thuis bij de kinderen gesproken en het is dan ook vreemd dat zij moeten leren rekenen met een Nederlandse uitleg die zij niet verstaan. In dit project wordt de uitleg van de rekenopdrachten voorzien van het Nederland. De tweede taal zal niet in het boek komen te staan vanwege de veelheid van moedertalen die in de dorpen worden gesproken. De leerkracht dient zoveel mogelijk de leerlingen aan te spreken in de taal die ze verstaan. De Nederlandse tekst is bedoelt voor de leerkracht en deze zal dit ook direct omzetten in de moedertaal van de kinderen.

5 Lesorganisatie

Een kleuter doorloopt zijn/haar eerste stappen in twee jaar.

Ze starten in kleuterklas A en sluiten het af met het kleuterjaar B.

Een vaste indeling van de lessen is wellicht hier raadzaam. Bepaalde onderdelen keren, als een vertrouwd beeld steeds weer terug. Maar improvisatie is wel een verrijking van de lessen.

De vaste onderdelen zoals de kringgesprekken aan het begin van een les en kleur en tekenopdrachten komen hierin steeds weer terug. Het geeft een leerling vertrouwen wat er gaat gebeuren.

Na een kringgesprek is het goed dat de kinderen aan het werk worden gezet met de werkbladen. Mochten enkele kinderen het nog niet begrijpen en de overigen wel, dan kan beter gekozen worden om de groep aan het werk te zetten en de andere kinderen individueel te helpen.

De leerkracht dient een begeleidende rol te spelen.

De kinderen moeten de getallen hardop zeggen (akoestisch tellen) en met de vinger de schrijf beweging kunnen maken. De schrijfbeweging gaat van groot naar klein tot heel klein.

Deze schrijfbeweging moet voorafgaan voordat de kinderen de getallen ook daadwerkelijk gaan opschrijven. Een aantal kinderen zal nog geleerd moeten worden hoe een potlood goed vast gehouden moet worden.

Onderwijstijd

In de tabel hieronder is aangegeven welke onderwijstijden gemiddeld in Nederland worden gebruikt voor het rekenonderwijs.

Nederland / Suriname	Nederland / Suriname in minuten per week
Groep 1 Kleuterklas A	109 / ?110
Groep 2 Kleuterklas B	114 / ? 110

In de tabel hierboven is te lezen dat er tot nu toe geen “officiële” tijd wordt besteed aan rekenen in de kleuterklassen. Dit moet echter wel gebeuren om de aansluiting met het lageronderwijs te bevorderen. Het programma voor de kleuterklassen is zo ontworpen dat het naadloos aansluit op klas 1 van het lager onderwijs.

Interne controle op de resultaten

Elke school dient jaarlijks zijn resultaten te evalueren. Niet alleen of het beter of slechter gaat met hun/haar resultaten t.o.v. de andere scholen maar ook dient een nadere evaluatie te komen op welke punten de leerlingen beter of juist slechter hebben gescoord. Een begeleider moet hun hierin bijstaan. Deze begeleider moet, op een verantwoordelijke manier aangeven op welke onderdelen de leerkracht meer aandacht moet geven, of wellicht zelf een bijscholing moet krijgen in een andere didactische benadering.

Eigenlijk is een eind beoordeling te weinig en zou een halfjaarlijkse toetsing beter zijn om sneller te kunnen ingrijpen.

Uiteindelijk zijn de leerlingen die met een slecht resultaat toch door mogen gaan in het nadeel omdat zij de leerstof nog net niet doorhebben. Extra hulp is voor hen van groot belang.

7 Kleuteronderwijs

Doelstellingen voor het kleuteronderwijs

Voor het kleuteronderwijs is op rekengebied nog niets gedefinieerd. We moeten dus kijken naar de landen om ons heen en op ervaring van anderen wat hier het beste past.

Een ding moet hierin duidelijk zijn namelijk dat de kleuters al spelenderwijs opnemen wat bij hun belevingswereld en inhoudelijk vermogen ligt. Voorlopig gaan we uit van de volgende doelstellingen die moeten worden behaald in 110 minuten per week uitgaande voor de tweede groep. Later zal dit moeten worden aangepast, zodat ook de eerste kleuterklas kennis zal maken met het begrip getallen.

In dit voorstel gaan we er van uit dat de onderstaande doelstellingen in de kleuterklas moeten worden aangeleerd.

- vormen leren herkennen;
- leren tellen van 0 t/m 10 en van 10 terug naar 0;
- leren schrijven van 0 t/m 10;
- weten (beseffen dat b.v. het getal 4 minder is dan b.v. het getal 6);
- leren observeren;
- de begrippen “lang en kort, dik en dun, groot en klein’ leren begrijpen
- oefenen van oog- en handcoördinatie.

Doelstelling	Ideeën hierbij
vormen leren herkennen	Herkennen van b.v. driehoeken, vierkanten en cirkels
leren tellen van 0 t/m 10	Oplezen en uitspreken van de cijfers
Leren schrijven van 0 t/m 10	Daadwerkelijk schrijven van de cijfers
weten (beseffen dat b.v. het getal 4 minder is dan b.v. het getal 6)	Besef van inhoud (grootte) van een getal.
leren observeren	Verschillen leren herkennen
de begrippen ‘lang en kort, dik en dun, groot en klein’ leren begrijpen	
oefen van oog- handcoördinatie	Het zien van een getal of voorwerp en die ook kunnen overnemen (schrijven).

Kleuterklas

We gaan even uit, als we naar de urentabel kijken, van ca. 110 minuten per week per leerjaar. Dat is per dag 1 x 20 minuten of 2 x 10 minuten.

Voor de onderstaande doelstellingen moet dan ook voor minimaal 40 lessen van 20 minuten worden gemaakt, of een veelvoud van 10 minuten.

Leerlijn kleuterklas

1 leren tellen van 0 t/m 10

Categorie	Aspect	Voorbeeld
Tellen		hardop uitspreken

2 oefen van oog- handcoördinatie

Categorie	Aspect	Voorbeeld
oog- handcoördinatie	aanleren van schrijven	het schrijven van getallen

3 leren schrijven van 0 t/m 10

Categorie	Aspect	Voorbeeld
Schrijven	herkennen en schrijven	schrijven van de cijfers

4 weten (beseffen dat b.v. het getal 4 minder is dan b.v. het getal 6)

Categorie	Aspect	Voorbeeld
Meer minder	getalbesef	4 is minder dan 6

5 leren observeren

Categorie	Aspect	Voorbeeld
Observeren	herkennen van verschillen	wijzigingen in tekeningen

6 de begrippen ‘lang en kort, dik en dun, groot en klein’ leren begrijpen

Categorie	Aspect	Voorbeeld
Observeren	herkennen van verschillen	grote driehoek en kleine driehoek

7 vormen leren herkennen

Categorie	aspect	Voorbeeld
Verschillende vormen	herkennen van de vorm	vierkant, cirkel, rechthoek

Indeling van de kleutermethode

De kleutermethode is verdeeld over twee delen. Kleuter A en kleuter B. Kleuter A bevat de eerste vijf getallen + het getal nul, en de eenvoudigste begrippen omtrent de leerlijnen van de punten 4 t/m 7.

Kleuter A

In de bijlage zijn de getallen 0 t/m 5 te vinden, plus een aantal werkbladen. Het is af te raden om met het getal 0 te beginnen. Voorstel is dan ook om te starten met de getallen 1 t/m 3. Hierna komt met terug tellen het getal 0 vanzelf naar voren.

In de methode Kleuter A zijn de werkbladen enkelzijdig afgedrukt. Zo kunt de bladen eruit halen en aan de leerlingen geven.

Naast de individuele benadering terwijl de andere kinderen zelfstandig aan het werk zijn, zijn ook kringgesprekken van zeer groot belang.

Bij een kringgesprek worden steeds de al aangeboden getallen meegenomen.

U start dus met het getal 1.

In een kringgesprek komt dat alleen cijfer 1 aanbod.

Bent u na enige tijd aangekomen bij cijfer 3 dan is de inhoud van het gesprek de getallen 1 t/m 3.

Een tweetal voorbeelden hiervan vindt u hieronder:

Kringgesprek type 1

De Juf spreekt een getal uit: 1 t/m 3.

De kinderen moeten het getal uitspreken en hun vingers opsteken.

Juf wijst twee kinderen aan.

Het eerste kind haalt een aantal blokken op en de andere het kaartje met het getal.

De twee kinderen leggen het aantal blokjes en getal in het middel neer.

De groep moet aangeven of het goed is.

Kringgesprek type 2.

De juf wijst 3 à 4 kinderen aan.

Ze gaan op de grond liggen en vormen het cijfer 1,2 en 3.

De klas geeft aan of ze het goed doen of niet.

Leren schrijven

Het aanleren van het schrijven van een getal 0, 1, 2 enz. kan op verschillende manieren worden aangeleerd zoals:

- zand schrijven met je vinger.

De leerlingen krijgen een soort serveerblad waarop een laagje zand is gestrooid.

De leerlingen schrijven in het zand de cijfers.

De juf controleert of het goed is.

- cijfers kleien

De leerlingen krijgen een stuk klei en maken daarvan eerst een lange sliert.
Hierna maken ze verschillende cijfers 0, 1 of andere cijfers.
De cijfer die zij zelf het mooiste gelukt vinden moeten ze apart leggen.

-cijfers van takjes.

De leerlingen verzamelen een hoeveelheid kleine takjes. Van deze takjes maken zij de cijfers die ze opgedragen krijgen.

-lichaamcijfers (groepsopdracht)

Twee of kinderen moeten een cijfer uitbeelden.
Ze krijgen eerst tijd of te oefenen en daarna kijken de kinderen steeds hoe andere kinderen het cijfer uitbeelden. De kinderen geven aan welk koppel of aantal kinderen het beste de cijfers konden leggen.

Hanteer deze manieren door elkaar heen, dus laat ze de letter 1 maken van takjes, schrijven in het zand, lichaamscijfers pas daarna oefenen op papier.

Het getal nul.

Na het aanleren van de getallen 1 t/m 3 komt het getal nul aanbod. De kinderen moeten weten dat we voor “niets” het getal nul schrijven.

In het kringgesprek type 1 is het eigenaardig wat een kind doet als hij nul voorwerpen (b.v. takjes) moet ophalen.

Heen en terug tellen.

Het is van groot belang dat de kinderen zowel heen als terug leren tellen.
Dit kan (moet) als spelelement worden ingebracht. Zie bijlage voor de kleuters.

Steeds weer herhalen.

Het kan niet genoeg worden aangegeven dat herhalen belangrijk is.
Start zeker elke week met een kringgesprek van type 1 of 2.
Zo kan aan het eind van kleuterklas worden geoefend met:

Oefenen voor de eindtoets voor kleuter A

De kinderen moeten wel getest worden maar totaal anders dan in latere jaren.
Tijdens de kringgesprekken en onderlinge gesprekken die de leerkracht heeft met een kind moet de eindtoets zonder dat het kind het weet ingevuld worden.
Zodra de leerkracht merkt dat een leerling bepaalde onderdelen niet goed beheerst moet zij de leerling meer gerichte uitleg en opdrachten geven om de hiaten weg te nemen.

Uitleg bij enkele werkbladen uit het kleuter B deel zijn.

Kleuter B

De kleuterklas B krijgt aan het begin weer verschillende klassengesprekken. Tijdens die gesprekken moet de leerkracht te weten zien te komen hoe het niveau ervoor staan wat betreft de onderwerpen getallen 0 t/m 5. Zo ontstaat een nieuwe lijst met gegevens van de leerlingen. Die lijst is wel belangrijk omdat die de voortgang van een leerling bijhoudt. Deze gegevens worden neergezet in de starttoets.

De starttoets is dan ook geen toets meer maar een startproces waarin de leerkracht binnen korte tijd een overzicht krijgt van de leerling(en).

Ook hier weer de kringgesprekken eerst van 0 t/m 5 en hierna 6 erbij.

Kringgesprek type 1

De Juf spreek een getal uit: 0 t/m 6.

De kinderen moeten het getal uitspreken en hun vingers opsteken.

Juf wijst twee kinderen aan.

Het eerste kind haalt een aantal blokken op en de andere het kaartje met het getal.

De twee kinderen leggen het aantal blokjes en getal in het middel neer.

De groep moet aangeven of het goed is.

Kringgesprek type 2.

De juf wijst 3 à 4 kinderen aan.

Ze gaan op de grond liggen en vormen het cijfer 0,1,2, 3,4, 5 en/of 6.

De klas geeft aan of ze het goed doen of niet.

Denk ook weer aan de schrijfmogelijkheden.

Het kan niet genoeg worden uitgelegd dat de verschillende werkvormen ook daadwerkelijk worden gehanteerd. Vandaar opnieuw de manieren om op speelse wijze te leren schrijven van de getallen.

Leren schrijven

Het aanleren van een getal 1, 2, enz.

Maar ook het oefenen van het tekenen van figuren zoals rechthoek, driehoek enz. zijn hiermee goed om dit aan te leren.

- Zand schrijven met je vinger.

De leerlingen krijgen een soort serveerblad of krant waarop een laagje zand is gestrooid. De leerlingen schrijven in het zand de cijfers.

De juf controleert of het goed is.

- cijfers kleien

De leerlingen krijgen een stuk klei en maken daarvan eerst een lange sliert.

Hierna maken ze verschillende cijfers 0, 1 of andere cijfers.

De cijfer die zij zelf het mooiste gelukt vinden moeten ze apart leggen.

-cijfers van takjes.

De leerlingen verzamelen een hoeveelheid kleine takjes. Van deze takjes maken zij de cijfers die ze opgedragen krijgen.

-lichaamcijfers (groepsopdracht)

Twee of kinderen moeten een cijfer uitbeelden.

Ze krijgen eerst tijd om te oefenen en daarna kijken de kinderen steeds hoe andere kinderen het cijfer uitbeelden. De kinderen geven aan welk koppel of aantal kinderen het beste de cijfers konden leggen.

Spel elementen

Spelelementen zijn weer terug te vinden in de bijlage.

Vooraf het telelement heen en terug moet hierin plaats vinden.

Let op dat het leuk moet zijn voor de kinderen. In deze fase is “ongelukkig” dubbel ongelukkig voor de kinderen omdat ze een weerstand voelen t.o.v. naar school gaan.

Starttoets kleuter B

De kinderen moeten getest worden op dezelfde manier als bij de eindtoets van kleuter A.

Ook hier vindt de toetsing plaats via een kringgesprek type 1. Maar ook via het laten tekenen en/of kleuren van werkbladen.

Ook bij deze toetsing wordt gekeken of de leerling in de mediaaangebied van rekenen ligt. Zo niet dan moet dat tijdig worden herkend en worden “gerepareerd” .

Eindtoets kleuter B

Het moet duidelijk zijn uit het voorgaande dat de eindtoets voor kleuter b geen schriftelijk toets in de zin van het woord is.

De eindtoets bestaat uit klassengesprekken waaruit duidelijk moet worden hoe de leerling qua getallen er voor staat.

Maar ook de andere onderwerpen kunnen met deze vorm worden getoetst.

Bordjes met afbeeldingen van een rechthoek, cirkel, driehoek maar ook flessen vol half vol en leeg kunnen met deze vorm worden getoetst.

Maar ook schriftelijk opdrachten kunnen worden gemaakt.

Een tekening kleuren waarbij b.v. de grootste vis rood moet worden gekleurd.

Hier wordt niet alleen het begrip groot en klein getoetst maar ook of het kind weet wat rood is. Kleurenblindheid moet hier ook bij herkend kunnen worden.

Start oktober **Studieplanner per week voor Kleuter A**

Probeer dit schema aan te houden, maar een leuke les gaat voor.

Start oktober

Week bladzijde

- 40 Inleiding rekenen met kg 1 (kg 1 = kringgesprek type 1, zie handleiding blz. 8) + ophangen van het cijfer 1 aan de muur. Blz. 4 en 5.
- 41 blz. 6 + kg 2 (kringgesprek type 2) over het cijfer 1
- 43 blz. 7 (Verskil tussen dik en dun), Kg 3 Onderwerpen: Waar heb je er maar 1 van.

November

- 44 spel, kg 2 schrijven met je vinger de letter 1
- 45 blz. 10 en 11 (kleuren) kg 1 ophangen van cijfer 2. blz 9
- 46 blz. 12, kg 2 (vormen van cijfers met takjes of zand)
- 47 spel, kg 3, blz 13 begrip hoog en laag.

December

- 48 kg 1 welke getallen kennen we en wat kun je er mee.
- 50 spel
- 51 vakantie
- 52 vakantie

Januari

Week Bladzijde

- 1 kg 1 cijfers 1,2 en nieuw getal 3, Blz 14
- 2 Blz 15, 16
- 3 kg 3 begrip links en rechts (blz 17), spel over het begrip "links en rechts"
- 4 puzzel kleuren, knippen aan elkaar leggen. Blz 18

Februari

- 5 lichaamscijfers maken en schrijven in het zand, blz 20 begrip kleuren.
- 6 spel over het begrip kleuren, kg 1 getal 0, ,3,2,1,0
- 7 kg3 begrip collage 21 + spel
- 8 blz 22, kg 3 blz. 23 begrip veel en weinig.

Maart

- 9 vakantie
- 11 kg 1 getallen 3,2,1,0, kg 1 getal 4 blz. 24
- 12 kg 2 algemeen en herhaling 0, 1,2 ,3 en 4 en terug
- 13 26 en 27

April

- 14 kg 3 begrip verschillen blz. 28, 29
- 15 kg 3 begrip dik en dun/ hoog laag, links en rechts door elkaar blz 30
- 16 spel
- 17 vakantie
- 18 vakantie

Mei

Week Bladzijde

- 19 kg 1 cijfers 0 t/m 4 en terug

- 29 kg 1 getal 5 0,1,2,3,4 en 5
- 21 blz 32
- 22 kg 3 verschillende begrippen door elkaar spel blz 33

Juni

- 23 kg 3 over blz zoek verschillen, waar let je op. 34
- 24 kg 3 begrip grootste en kleinste blz 35
- 25 kg 1 getallen 0 t/m 5 heen en terug kunnen tellen.
- 26 begrip veel weinig, kg 2 schrijven van de getallen 0 t/m 5 in het zand

Juli

- 27 voor toets getallen
- 28 voor toets begrippen
- 29 Toets afnemen m.b.v. kg 1 cijfers 0 t/m 5 heen en terug
- 30 Toets afnemen m.b.v. kg 1 allerlei begrippen.

Augustus

- 31 leerlingen bijspijkeren die de getallen 0 t/m 5 nog niet door hebben.
Leerlingen die het door hebben de schrijf oefeningen laten doen.
- 32 leerlingen bijspijkeren die de getallen 0 t/m 5 nog niet door hebben.
Leerlingen die het door hebben de schrijf oefeningen laten doen.

Start oktober **Studieplanner per week voor Kleuter B**

Probeer dit schema aan te houden, maar een leuke les gaat voor.

Start oktober

Week bladzijde

- 40 **starttoets** tijdens een kg 1 (kg 1= kringgesprek type 1) over de cijfers 0 t/m 5
Zo van wat weten jullie er nog van. Alle leerlingen komen zo aan de beurt.
- 41 spel over de cijfers 0 t/m 5
- 42 kg 2 (kringgesprek type 2) over het cijfer 0 t/m 5 en 5 t/m 0
- 43 Waar heb je er maar 1, 2 3, 4 of 5 dingen van.
Je hebt 1 neus, 2 ogen, drie ?? 4 ?? 5 vingers.

November

- 44 bespreking met leerlingen die de starttoets niet goed hebben gedaan, spel
- 45 kg 1 (cijfer 6) Blz. 2 van deel kl B (groep 2)
- 46 blz. 3 en 4, kg 3 begrip dik en dun, blz. 5
- 47 kg 2 van getal 6 en schrijven van eerst in het zand blz. 6, blz 7, 8

December

- 48 kg 3 begrip meer en minder, blz. 9, kg 1 (getallen 0 t/m 6),
- 49 blz 10 kleur jet juiste aantal. Blz. kleur en teken blz.11
- 50 Kleur uit en knip blz 12, zoek de verschillen blz 13, spel
- 51 vakantie
- 52 vakantie

Januari

Week Bladzijde

- 1
- 2 kg 3 blz. 14 begrip wat is gelijk, Meer, minder en even veel. blz. 15
- 3 blz. teken over de vis. Blz 16, kg 1 cijfer 7 blz 17, kg 2 schrijven van 7 op
verschillende manieren
- 4 blz. 18, kg 3 begrip juiste aantal blz. 19, blz 20, kg 3 begrip Grootste en kleinste blz
21,22

Februari

- 5 blz 23, kg 1 getal 8 blz 24 blz 25, 26 zoek de 8 verschillen.
- 6 blz 27 begrip steeds het meeste, kg 3 wat is zwaarder. Blz.28 en 29
- 7 kg 3 begrip Hoe zwaar ben ik (proef), kg 1 getal 9.
- 8 blz. 32, en blz. 33 zoek de verschillen. kg 3 meer en minder blz. 34, spel

Maart

- 9 kg 1 cijfer 10, blz. 35, kg 2 cijfer 10 en blz 36
- 11 blz. 36 zoek de verschillen, blz 38 kruisjes tellen en kleuren.
- 12 kg 2 schrijf het getal 0 t/m 10. kg 3 over meer/minder/ kleiner/groter/ zwaarder en
lichter
- 13 blz 39,40 en 41

April

Start met het schrijven van de getallen.

- 14 kg 2 schrijf het getal 1, kg 2 het getal 2. Blz 42 en verder.
- 15 kg 2 schrijf het getal 3, kg 2 het getal 4

- 16 kg 2 schrijf het getal 5, kg 2 schrijf de getallen 0 t/m 5
- 17 vakantie
- 18 vakantie

Mei

Week Bladzijde

- 19 kg 2 schrijf het getal 6, kg 2 schrijf het getal 7
- 20 kg 2 schrijf het getal 8, kg 2 schrijf het getal 9
- 21 kg 2 schrijf het getal 10, kg 2 schrijf het getal 0
- 22 Oefentoets, zonder dat de kinderen het weten over de getallen 0 t/m 10

Juni

- 23 Oefentoets, zonder dat de kinderen het weten over begrippen
- 24 Blz 55, 56
- 25 Eindtoets kg 1 cijfers 0 t/m 10, spel 41
- 26 Eindtoets kg 1 begrippen

Juli

- 27 kg 3 begrip hoe lang ben ik? Blz 57
- 28 Blz 44
- 29 45,46,47
- 30 48, 49, 50

Augustus

- 31 oefenen van de hiaten en spel.
- 32 oefenen van de hiaten en spel.

Bijlage

Op de volgende pagina's vindt u de getallen 0 t/m 5.

Het is de bedoeling dat u de tweede taal onder het getal zet.

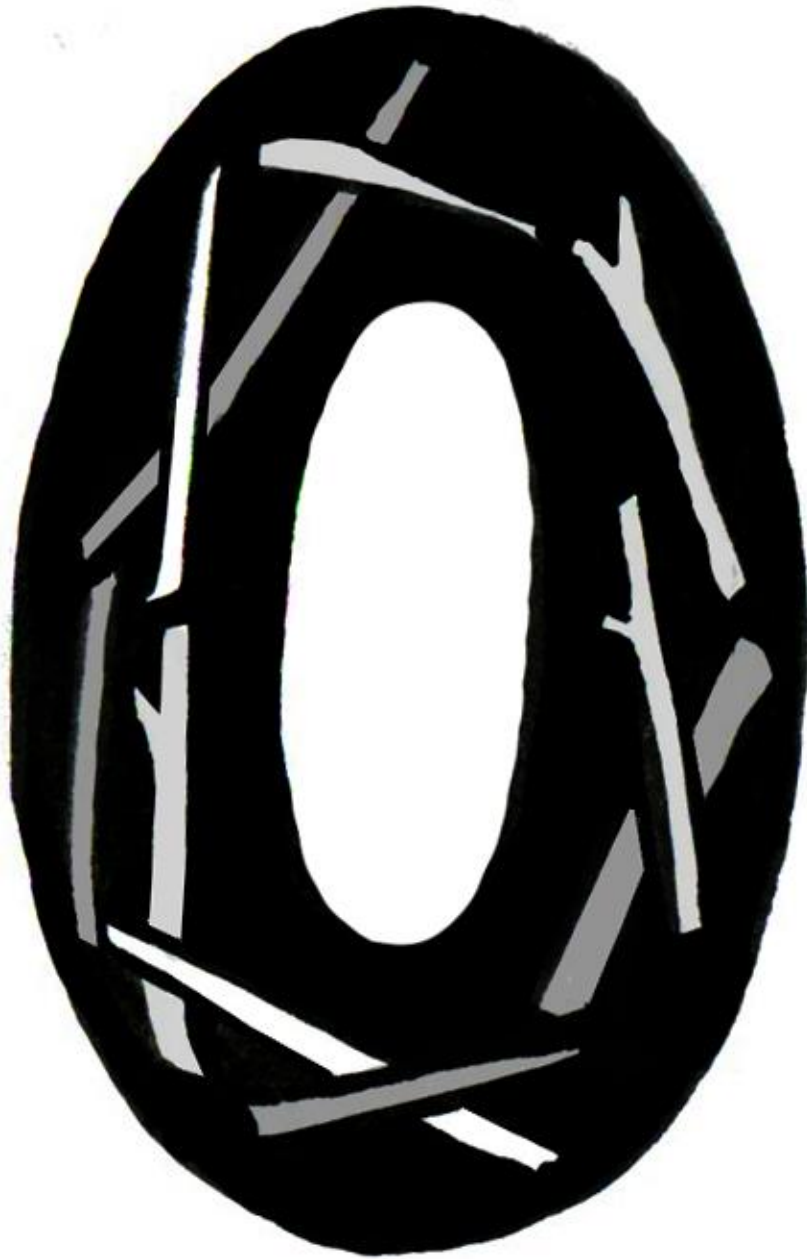
Bij het behandelen van een getal hangt u het getal op in de klas.

Dus niet alles tegelijk ophangen.

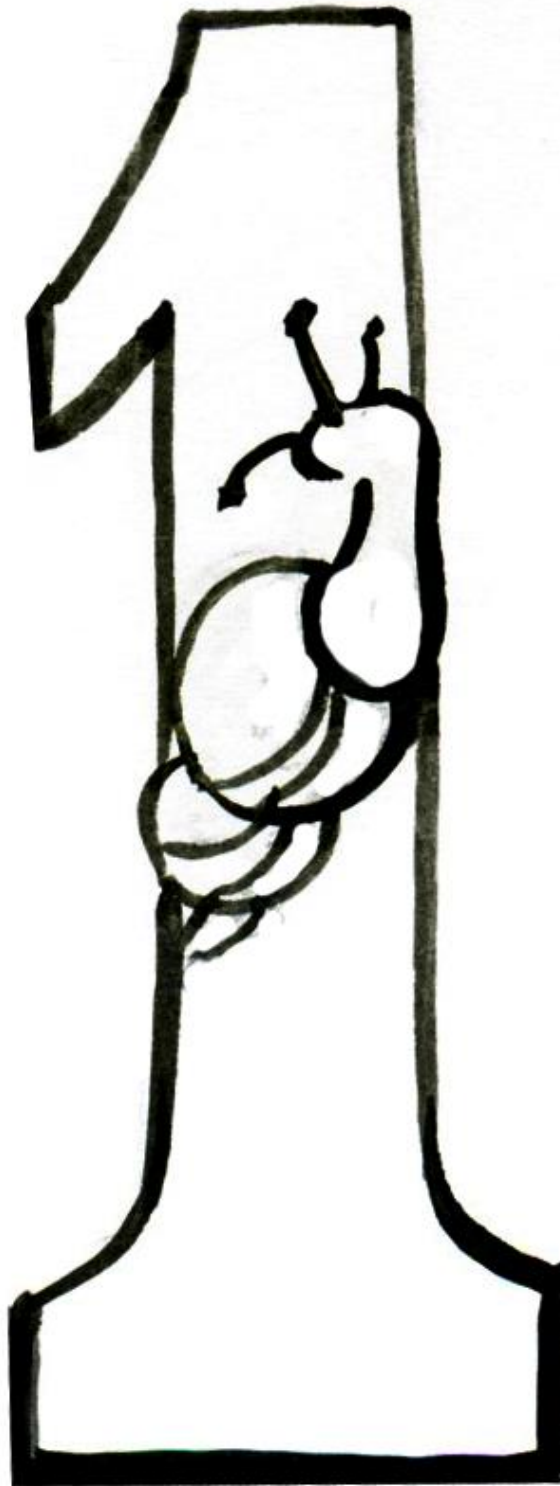
Houdt u wel ruimte voor het getal nul. Deze komt pas aan de beurt na getal drie.

.

Nul
Otywaty

Eén
Òwin

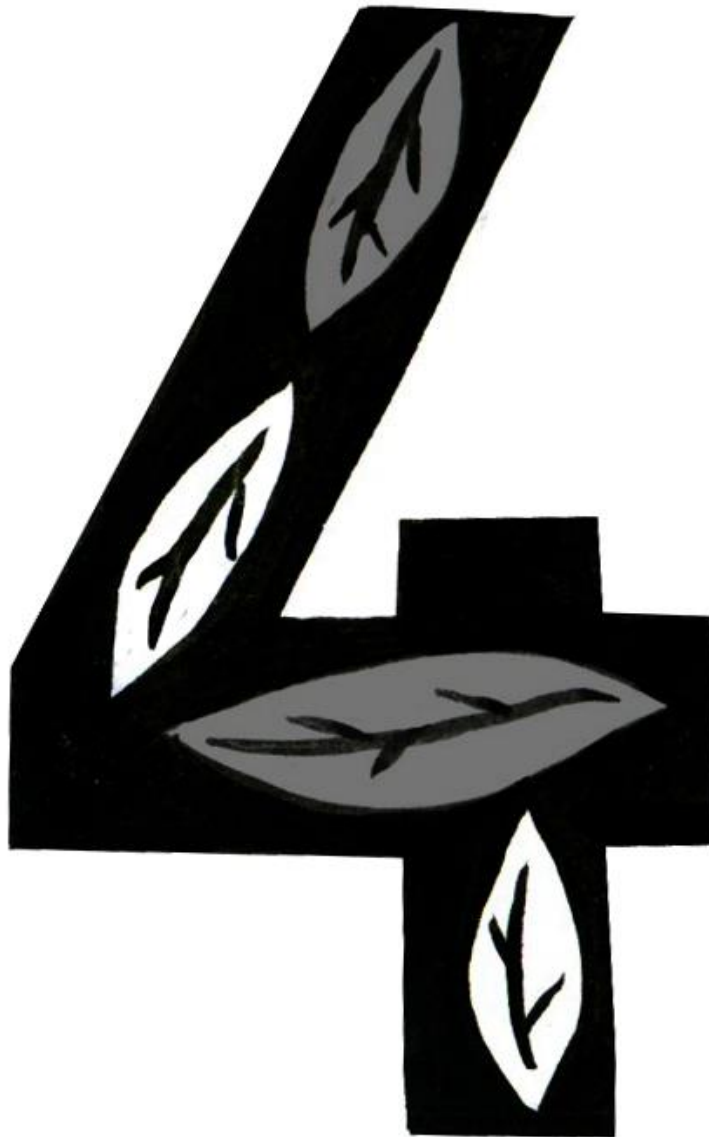
Twee Oko

**Drie
Oruwa**

Vier Okupàen

Vijf
Ainatone

Andere spel ideeën

Tips (zie ook werkboek)

Cijferbehandeling

Cijfers 0 t/m 10

Uitknippen en prikken van de cijfers en opplakken en verven

Uitknippen van cijfers en puzzel van maken, uitknippen en opplakken en verven

Tel en knip

Boom met dieren (vlinders, rupsen, lieveheersbeestjes) met rondjes met daarin cijfers die ze moeten kleuren.

Kop en schotels

Kleien van schotels of uitknippen uit karton met verschillende figuren erop van 1 t/m 10. Spelen met cijfers.

Rups maken

Op elke ring komt een stip van 0 t/m 10 spelen met cijfers

Tellen

Muizen tellen
cijfers en getallen

Hink stap sprong: In een andere vorm.

De leerlingen lopen hard naar de startlijn en moeten dan roepen 1, 2 3 spring.

Memorie

Met dieren alleen en met dieren en cijfers.

Cijferpuzzels

getallenpuzzel
getallen in open gaten leggen

Liedjes met cijfers

Zoals 1,2,3, 4 hoedje van Dus eerst hoedje vouwen, daarna beschilderen en liedje(s) zingen die cijfers bevatten.

Inpakken

Hoeveel papier heb je nodig voor het inpakken van een cadeautje of een artikel. Ook het inpakken zelf met een leuke strik erop hoort hierbij.

Kringspel

Juf geeft aan twee kinderen de opdracht om een aantal blokken te halen en om het cijfer erbij te zoeken. De twee leggen het midden in de kring en de rest geeft aan of het goed is. Alle kinderen steken het aantal vingers op en spreken het cijfer uit. Zelfde als hierboven maar dan met dieren of planten erop.

Kleien en knippen van cijfers

Hierbij worden voorwerpen gezocht die bij elkaar moeten passen.

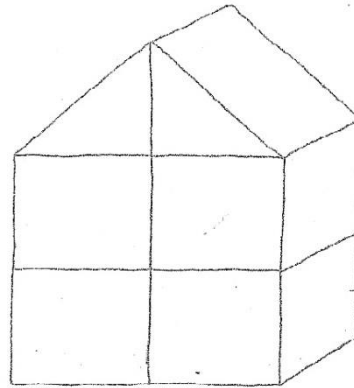
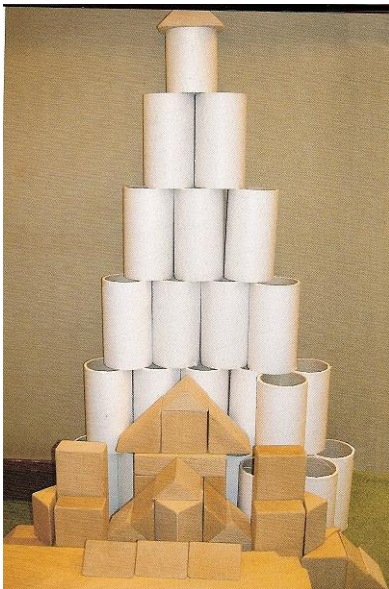
Loop spel

Op een terrein worden verschillende stokken gezet met eerst op elke stok 1 of meer dieren of planten. De kinderen moeten dan lopen naar de stok met 1 dier daarna naar de stok met 2 dieren enz. Bij een volgend spel worden de symbolen veranderd in cijfers.

Bouwen

Bouwen met blokken.

Kinderen krijgen een bouwschema en moeten daarbij de juiste blokken bij elkaar zoeken en het bouwwerk namaken.

Ren je rot

Op het terrein wordt een parcours uitgezet. Op de paaltjes staan bordjes met een aantal dieren. De kinderen moeten de bordjes met het cijfer bij de juiste paaltjes leggen .

Er zijn nu 10 paaltjes met dieren plaatjes.

Wie het snelst het parcours aflegt wint. Wie het parcours niet goed doorloopt krijgt geen straf maar u moet er wel op wijzen dat het niet goed ging. Laat ze goed kijken naar leerlingen die het wel goed doen.

Bingo

De kinderen krijgen een kaart met cijfers (0 t/m 10)

Een leerling pakt steeds een cijferballetje uit een zak. Noemt het cijfer op en de andere kinderen kruisen aan als ze het getal zien.

Wie wint mag dan de cijferballetjes oplezen.

Memorie

Met alleen dieren en met dieren en cijfers.

Buitenspel: Rups maken

Buiten een rups maken in het zand. Met steentjes het aantal ringen aangeven.

Vlechten van matjes zie pagina 38.

Hierdoor leren ze een aantal dingen zoals: vlechten, symmetrie en tellen.

Cijfers maken met je lichaam

Kinderen moeten in groepjes van 2 of 3 een cijfer uitbeelden, bijv. op de grond gaan liggen en het cijfer 5 of 4 uitbeelden.

Andere opdrachten.

Op de volgende bladzijden staan ook een aantal ideeën vanuit een andere methode.

De uitgeverij heeft aangegeven dat deze bladen gebruikt mogen worden mist het logo van de uitgeverij is verwijderd.